

stare a-și împlini cu succes cât mai deplin frumôsa, nobila, sublima misiune, ce le asteptă în viață

Vorbirea această emoționă publicul cel numeros în mod deosebit și emoționat se ridică președintele Asociațiunii, dl G. B. A. r. i. ș. și prin o călduroasă vorbire arată necesitatea existenței acestui institut de creștere. Dănsul făcîu o comparație statistică cu institutul de stat în Sibiu și Cluș, cu institutele din România. Arată greutățile începutului la edificarea gimnasiului nostru gr. or. din Brașov și la internatul din Blaș. Miscător a fost mai ales momentul, când accentuă impresiunea, ce i o-a produs despărțirea fetițelor cari au plecat pe acasă.

Dilele de esamene au fost zile de sîrbătoare și avem legitimă datorință să accentuăm: *Finis coronat opus . . . , et superbi sumus!* —br.—

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”

De lângă Hărtibaciu, 15 Iunie v. 1890. Diariul nostru „Tel. Rom.” într'o serie de articli, începînd dela Nr. 42 s'a ocupat cu o deosebită îngrijire despre starea parochiilor vacante, regularea referințelor de averi bisericesti și starea învățămîntului din arhidieceasă, espunînd într'un mod precis vederile sale pentru micșorarea și încercarea scôla lui. Cestiunea această vitală pentru biserică și scôla noastră merită cu mult mai multă discuțiune, dacă se intenționează serios sanarea rîului.

Lipsa de preoți și învățători calificați este tare simțită și fără ca să asteptăm a o vedea din raportele P. Ven. Consistoriu, o vedem manifestându-se în nemijlocita noastră apropiere. Pentru acoperirea acestui deficiț din arhidieceasă, se pot amănă până sosesc neînsemnatul ajutoriu. Pe lângă acceptarea remediuului de îmbunătățire arătat mai trebuie să ne cugetăm încă la alt mijloc de îmbunătățire temporală, până atunci când mijlocele materiale ne vor permite să ne regulăm, cum ar trebui.

Am cetit încă în anul 1887 espunerile episcopului reformat din Ardeal Dominik Szász cătră reuniunea de cultură magiară, căreia i recomandă bisericile și scôlele reformatilor magiari spre ajuto-

rare. Intre alte mijloce de îmbunătățire acolo, de tot mică și nu se pôte amelioră altfelu, combinăză postul de preot cu cel de învățătoriu, însă atința am cugetat, că pentru ce nu se face și la noi astfelu? Dacă legea scolară nu opresce magiarilor reformati această acumulare de ofiții, pentru ce să fie aceea oprită pentru noi?

La noi însă cu starea noastră cea materială, s'a adus legea pentru incomptabilitatea de ofițiu dela așesor consistorial, protopop și profesor, până la parochii învățătoriu. Suntem noi în condițiuni mai bune materiale ca poporul magiar, căruia i vine așa de bucuros statul într'ajutoriu, pe când față cu noi și scôlele noastre se întemplă contrariul? Pentru-ce să nu facem și noi asemenea, unde să pôte și unde cere lipsa neapărat.

Intr'o parochie sêracă de bună sêmă nici salariul învățătorisc nu e cine scie ce mare, și decât două străiți gôle, mai bine una cu ceva; decât două familii luptându-se amar cu sêrăcia mai bine una, care să pôtă trăi. Tinerii noștri eșiți din seminarii au toți pe lângă pregătirea de preot și aceia de învățătoriu, mulți din ei se aplică ca învățători, alții rămân pentru totă viața. Ofițiu de preot și învățătoriu stau în concetrășă legă. Ofițiu de preot și el s'ar pôte concentrășă ușor în una și aceea și persoană, cel puțin în mod provisoriu și acesta împregiurare n'ar jigni într' nimica constituțiunea bisericice, ci din contră ar aduce mari folose practice. Sunt d. e. comune, unde preotul este rêu de tot dotat, el însă are totă pregătirea de a putea fi și învățătoriu, cu un salariu învățătorisc este de 100, 120—160 fl. cu un altare înalțu nu se pôte capêtă un învățătoriu calificat și stabil în comună, preotul trebuie să privescă cum scôla îi stagnează, și el cu pregătire de învățătoriu e condamnat a nu-și putea folosi talantul seu. În altă comună este un învățătoriu harnic, stațiunea de paroch vacantă, aci s'ar putea erași ajutat făcîndu-se acela preot, după rînduiala clericilor estraordinari.

Acosta stare excepțională ar pôte dur până atunci, până ar cresce fondurile noastre parochiale și arhidieceșane da așa, ca să se pôtă crea din ele dotațiuni corespundătoare pentru preoți și învățători. Altfeliu cruișăm acolo, unde ar trebui să dăm, și dăm acolo, unde ar trebui să cruișăm, și rezultatul final va fi tot acela, că vom avé încă și mai multe parochii vacante, și o perpetuă lipsă de învățători calificați. G.

Facultatea de teologie.
Raportul dlui M. N. Pacu în camera deputatilor din România:
Domnilor deputați!
Secțiunile D-văstră luând în cercetare proiectul de lege votat de senat cu privire la recunoșterea facultății de teologie ca făcînd parte din univesitatea din București, cu aceleași drepturi, prerogative și îndatoriri ca și celealte facultăți, l-au admis în unanimitate și fără nici o schimbare, numind delegați:

Secția I pe dl Miculescu C.; secția II pe dl Pacu N. Moise; secția III pe dl Negruzzi Iacob; secția IV pe dl

Rosetti R. D.; secția V pe dl Focșenean T.; secția VI pe dl Cernătescu P., și secția VII pe dl Poenar Bordea I.

Comitetul delegatilor, în număr de cinci, dnii Cernătescu P. și Poenar Bordea I. fiind absenți, întrunindu-se în ziua de 28 Maiu 1890, sub președența dl Negruzzi Iacob, a admis și el unanim proiectul, făcîndu-mi onôrea de a mele alege raportor și a supune d-văstră rezultatul lucrărilor sale.

Legea organică a învățămîntului din 1864 conține, dl-or deputați, o lacună însemnată. Pentru nici una din univesitățile noastre ea nu prevede facultatea de teologie, instituție neapărat trebuincioasă și care formeză coronamentul educațiunii bisericesti în ori ce stat cu cultură temeinic și deplin organisață.

Din această cauză tinerii noștri, doritori de a-și completa cultura teologică și a se pregăti pentru înaltele demnități eclesiacice, erau nevoiți a se duce pe la univesitățile străine.

Pentru a se umplé această lacună 3 încercări s'au făcut până aci de a se înființa o facultate teologică ortodoxă în România. Aceste încercări au fost una la Iași și două la București. Cele dintău două însă n'au reușit, din lipsă de Bucuresci. Cele dintău două însă n'au reușit, din lipsă de 1884, când se înființă lu univesitatea din Bucuresci actuala facultate de teologie. Această facultate, fiind mai mult și mai bineîncuragiată, prinse rădăcini solide, așa că aci funcționează cu deplin succes și cu onôre alătura cu cele patru surori ale sale, începînd chiar din anul trecut a dat fructe îmbueurătoare, căci mai mulți absolvenți ai sei au obținut deja gradul academic de licențiat în teologie.

Numărul studenților, ce frecuenteză apoi această înaltă instituțiune culturală este destul de mare: numeroșii tineri, absolvenți ai seminarielor centrale, clerici mireni, mulți clerici înaintați chiar în vîrstă și împovărați cu familii setoși de lumină, au alergat și alergă din unghiriile cele mai depărtate ale țeri spre a-și completa la facultate studiile lor teologice.

Un neajuns fundamental are însă facultatea noastră de teologie. Ea funcționează până acum numai prin dispozițiuni bugetare și regulamentare; o lege în virtutea căreia să-și aibă ființa, nu e de loc. Spre a înlătura acest neajuns dl ministru al cultelor și instrucțiunii publice, ținînd sêmă de via dorința a țerei esprimită chiar prin organul d-văstre al aleșilor ei, cu ocaziunea răspunsului la mesagiul tronului dela începutul sesiunii ordinare 1889—90, ținînd sêmă de arțetorea dorința a Majestății Sale regelui esprimită cu ocaziunea iubileului de 25 ani a univesității din Bucuresci, și de repeșita stăruința a sfîrtului sinod, a prezentat proiectul de față mai întăiu senatului, care precum am spus, l'a votat cu unanimitate de voturi, minus unul. Acest proiect vine astăzi și în desbaterile d-văstre.

Considerând acum, dl-or deputați, că proiectul în cestiune răspunde unei necesități în genere simțită în țera noastră, căci printr'ensul se întregesc învățămîntul nostru univesitar și se dă astfelu puțințașă clerului român de a fi pe tărîmul culturai, dacă nu înfrunte, cum e menirea sa să fie, cel puțin alătura cu nivelul societății mirene, de care din nefericire, a fost cam întrecut până aci.

Considerând, că dorința de care cu toții suntem însufiați, de a ridica clerul nostru național la înălțimea potrivită rolului seu de factor luminător și moralisatoriu în societate, nu se pôte rșalisa decât prin două mijloce: prin înălțarea nivelului cultural, organisașd temeinic și complet seminările și facultatea teologică, și prin îmbunătățirea sôrtei sale materiale, și că dacă împregiurările nu ne au permis până acum a făptui pe cel din urmă mijloc, nu mai putem însă amănă pe cel dintăiu;

Avînd în vedere, pe de altă parte, că legea organică pentru alegerea metropolișilor și episcopilor cum și a constituției sfîntului sinod al sfintei biserici autocefale ortodoxe române din 19 Decembre 1872, la art. 2, alin. 4, prevede că: după trecere de 20 ani dela promulgarea acestei pe lângă calitățile de mai sus (cuprinse în celelalte aliniate art. 2) spre a pôte fi ridicați la demnitatea de metropolit sau episcop, candidații vor trebui să posedă și tillul de licențiat sau doctor în teologie ortodoxă; prin urmare, crearea și recunoșterea facultății teologice se impune și ca obligațiune a acestei stipulațiuni legale, care preste doi ani, nu mai departe, trebuie să aibă aplicarea riguroasă;

Avînd în vedere, în fine, că este un înalt interes național ca România nu numai să și aibă la ea acasă întregul complex de instituțiuni culturale univesitare pentru fii sei; dar apoi are datorita să atragă la sine pe tinerii de același neam din tôte părțile locuite de români, și, dacă se pôte se servescă ca focariu de lumină în tôte privirile și pentru alte state mici vecine.

Pentru aceste puternice cuvinte, subsemnatul raportor în numele comitetului delegatilor, ve rógă să binevoiți a încuviința și d-văstră dl-or deputați, legea votată de senat. „Timpul”.

Varietăți.
* Ordinea esamenelor la scôlele medii gr. or. române din Brașov la finea anului scolaric 1889/90.
Esamenele de maturitate:
In 18 Iunie v. esamenul oral de maturitate cu cl. III. com.

In 26 și 27 Iunie v. va fi esamenul oral de maturitate cu cl. VIII. gimn.

La esamenele de maturitate nu pot lua parte scolarii; pentru public mare ele sunt deschise.

Esamenle publice:

Vineri 22 Iunie: 8-9 Religiunea și Elina cu cl. VII. gimn.; dela 9-10 Magiara și Istoria nat. cu cl. VI. gimn.; dela 10-11 Latina cu cl. V. gimn.; dela 11-12 Istoria cu cl. IV. gimn.; dela 12-12 1/4 Declamațiune din Româna. Dela 3-4 Istoria și Germana cu cl. III. gimn., dela 4-5 Geometria cu cl. II. gimn., dela 5-6 Geografia cu cl. I. gimn.

Sâmbătă în 23 Iunie dela 8-9 Religiunea și Economia națională cu cl. II. comer., dela 9-10 Principii comerciale și Geografia cu cl. I. comer.; dela 10-11 Chimia și Magiara cu cl. IV. reală, dela 11-12 Fisica și Franceza cu cl. III. reală, dela 3-4 Geografia și Germana cu cl. II. reală, dela 4-5 Aritmetica și Geometria cu cl. I. reală, dela 5-6 Gimnastica.

Duminică în 24 Iunie: după serviciul divin se va încheia anul scol. 1889/90 cu cetirea clasificățiunilor și cu distribuirea premiilor în sala cea mare a institutului.

La esamenle acestea precum și la festivitatea de încheiere a anului scolastic se invită cu totă onorea părinții scolărilor, amicii și binevoitorii acestor scolii.

Anul viitoriu scolastic se începe în 1/13 Septembrie 1890.

Brașov, în 6 Iunie, 1890.

Directiunea.

* (Invitare.) Reuniunea sodalilor români din Clușă invită cu totă onorea la petrecerea de vară, ce se va ține luni în 12 Iuliu st. n. a. c. în favoarea fondului seu, în grădina „Stadler“.

Pentru comitetul reuniunei:

Basilu S. Podoba președinte, Constantin Pop vicepreședinte, Iacob Murășan secretariu, Tulu Roșescu cassariu, Gregoriu Borza controlor.

Clușă, în 20 Iunie, 1890.

Prețul intrării 60 cr. de persoană. Inceputul la 7 ore sêra. Bilete de intrare se schimbă la cassă prălungă arătarea invitătorului.

NB. Suprasolvirile și alte oferte marinimose se vor primi cu mulțămită și se vor publică pe cale diaristică.

* (Invitare.) Tinerimea română de pe Valea Almașului invită la „Producțiunea literară“ împreună cu dans, ce se va arangia Duminică în 15/27 Iuliu în Hida, cu următoriu

Program:

- 1. „Sub acêsta nêgră stâncă“, cor de **, esecutat în două voci.
2. „Omul nobil trăsese și după môrte“, disertațiune.
3. „Condamnarea strugurului“, de A. Pan, declamațiune.
4. „Adio patriei“, cor de Vorobchieviciu, esecutat în două voci.
5. „Hodja Murat Pașa“, de Vasile Alecsandri, declamațiune.
6. „Friguri de autor“, dialog de N. Gane.
7. „O declamațiune comică“.
8. „Uite mamă...“, cor de G. Dima, esecutat în două voci.

Venitul curat se va conferi pentru procurarea de cărți și recuise scolare elevilor sêraci dela scôlile populare din acest ținut.

Inceputul la 5 ore p. m.

Prețul de intrare: de persoană 80 cr., de persoană în familie 60 cr.

Ofertele marinimose și suprasolvirile se vor cuită pe cale diaristică cu mulțămită.

NB. In pausă se vor esecută jocurile naționale „Călușerul“ și „Bătuta“.

Comitetul arangiatoriu.

(Regularea granițelor). Comisiunea pentru regularea granițelor dintre monarchia noastră și România și au început lucrările în 30 Iunie a. c. Din partea României este delegat generalul Pencovici și vicecolonelul Groza.

(Maiorul Panița) După scirile sosite din Sofia principele Ferdinand la propunerea guvernului bulgar a aprobat sentința de môrte a maiorului Panița și el a fost esecutat la 28 Iunie. Un suboficer a comandat și 21 de soldați au tras focuri în peptul maiorului.

* (Alegerea oficianților comunali). Alegerea oficianților comunali în Sibiu s'a făcut sub

conducerea vice-comitelui Thalmann și au fost realeși toți coi vechi, îndeplinindu-se și locul al doilea de asesor, ce a devenit vacant prin pensionarea asesorului de până acuma. Nici un român nu ocupă funcțiune.

Loterie.

Sâmbătă în 28 Iunie 1890.

Buda: 53 15 28 64 20

Bursa de Viena și Pesta.

Din 27 Iunie 1890

Table with columns: Viena, B.-pesta, Renta de aur ung. de 6%, Renta de aur ung. de 4%, Renta de aur austriacă, Sorți de stat dela 1860, Acțiuni de bancă de credit ung., Imprumutul drumurilor de fer ung., Obligațiuni urbariale ung. cu sorți, Obligațiuni urbariale tem.-băn., Obligațiuni urbariale tem.-băn. cu sorți, Scrisuri fonciare ale institutului „Albina“, Obligațiuni ung. de răscumpărarea decimei de vin, Sorți unguresci cu premii, Sorți de regularea Tisei, Galbin, Napoleon, 100 marce nemțesci, London pe (poliță de trei luni).

Nr. 317/890

[361] 1-1

Publicațiune.

Prin sentința Preavenerabilului consistoriu archidiececan dto 1 Maiu a. c. Nr. 2340 B. George Dănilă al Preotesei gr. or. din Porumbacul superior este despărțit legal de pribegita lui soție Maria Căpățină gr. or. tot din Porumbacul superior, ceea-ce în sensul § 124 din procedura în cause matrimoniale din 1878 se aduce la cunoștință publică.

Avrig, 13 Iunie, 1890.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului ca for matrimonial de prima instanță.

Ioan Cădea, protopop

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1890.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, Budapesta-Arad-Teiuș, Teiuș-Arad-Budapesta, Copșa mică-Sibiu, Sibiu-Copșa mică, Cucerdea-Oșorheiu-Reghinul-săs., Reghinul-săs.-Oșorheiu-Cucerdea, Reghinul-săs.-Oșorheiu-Cucerdea, Simeria (Piski)-Hunedóra, Hunedóra-Simeria (Piski)) and rows for train types (Tren accelerat, Tren de persoană) and times.

Nota: Numerele cele grase înseamnă orele de noapte.